

Twoje mocne strony

Monika Iwanowska

**ARGUSOWE OKO
POLONISTY**
Czym może zaskoczyć
uczniów
egzamin ósmoklasisty
w roku 2025?

PLAN SPOTKANIA

1. CZEGO DOWIADUJEMY SIĘ Z *INFORMATORA* CKE?

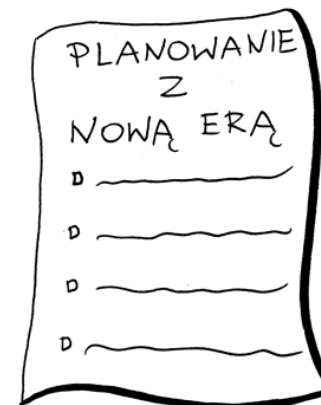
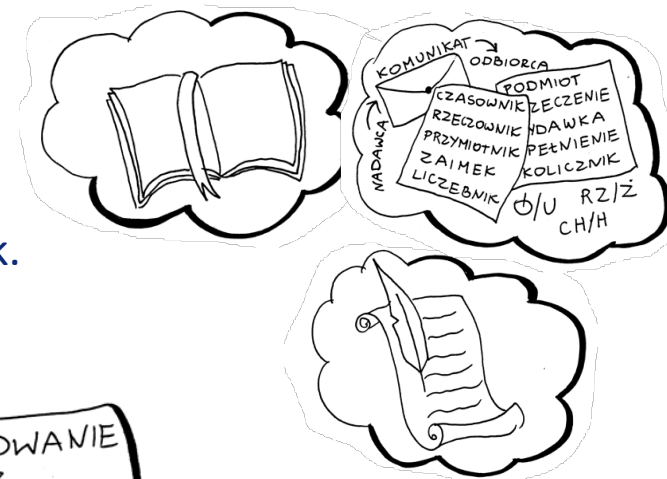
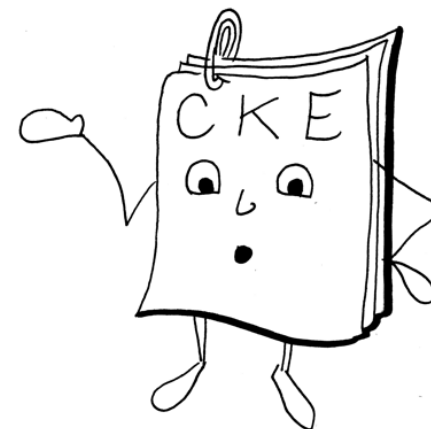
- Krótki opis arkusza egzaminacyjnego.
- Zadania na egzaminie.
- W kwestii lektur obowiązkowych...

2. W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE...

- Treści z trzech obszarów kształcenia, na które warto zwrócić uwagę podczas powtórek.
- Pomysły na to, jak skutecznie przygotować uczniów do kolejnej edycji egzaminu.

3. EGZAMIN ÓSMOKLASISTY A ZASOBY NOWEJ ERY.

- Jakie atuty można znaleźć w zasobach wydawnictwa Nowa Era?

Krótki opis arkusza egzaminacyjnego.

PIERWSZA CZĘŚĆ arkusza

Zadania zorganizowane wokół **dwóch tekstów** zamieszczonych w arkuszu:

- a) tekstu literackiego (poezji, epiki albo dramatu) oraz
- b) tekstu nieliterackiego (naukowego, popularnonaukowego albo publicystycznego).

Łącznie oba teksty będą liczyły nie więcej niż 1000 wyrazów. Większość zadań w tej części arkusza będzie się odnosić bezpośrednio do ww. tekstów.

Wśród zadań w tej części arkusza mogą pojawić się również:

- **zadania zawierające fragmenty innych tekstów literackich i nieliterackich**, w tym teksty ikoniczne (np. plakat, reprodukcję obrazu), przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp. ORAZ/LUB
- **zadania samodzielne, nieodnoszące się do tekstów wymienionych w pkt a) lub b).**

W części I arkusza (około 20 zadań) uczeń będzie mógł zdobyć 25 punktów, w tym ok. 50% za zadania otwarte.

Krótki opis arkusza egzaminacyjnego.

DRUGA CZĘŚĆ arkusza

Propozycje dwóch tematów wypracowań, z których uczeń będzie wybierał jeden i pisał tekst nie krótszy niż 200 wyrazów. Uczeń będzie dokonywał wyboru spośród:

- a) **tematu o charakterze twórczym** (opowiadanie twórcze)
- b) **tematu o charakterze argumentacyjnym** (rozprawka, przemówienie).

Każdy temat będzie wymagał odwołania się do obowiązkowej lektury szkolnej ORAZ/LUB do utworu bądź utworów samodzielnie wybranych przez ucznia.

W części II arkusza (wypracowanie) uczeń będzie mógł zdobyć 20 punktów.

Zadania na egzaminie.

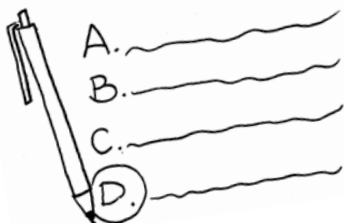
W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

ZAMKNIĘTE

Uczeń wybiera odpowiedź spośród podanych.

Typy zadań zamkniętych:

- zadania wyboru wielokrotnego,
- zadania typu prawda-fałsz
- zadania na dobieranie.

OTWARTE

Uczeń samodzielnie formułuje odpowiedź.

Wśród zadań otwartych znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu, w tym zadania sprawdzające umiejętność tworzenia form użytkowych – ogłoszenia i zaproszenia
- zadanie rozszerzonej odpowiedzi, wymagające napisania wypracowania.

Zadania na egzaminie.

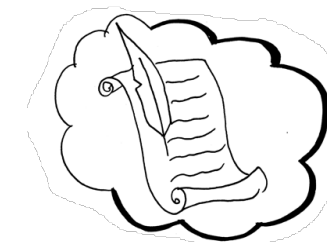
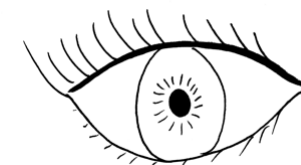
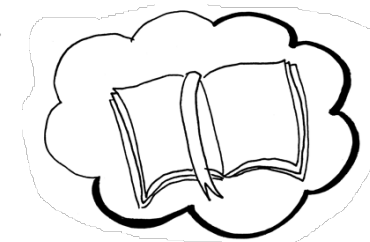
W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzanie umiejętności związanych z:

- **argumentowaniem,**
- **wnioskowaniem,**
- **formułowaniem opinii.**

Udzielenie poprawnej odpowiedzi będzie wymagało również **kompetencji:**

- **literackich** (np. rozumienia sensu utworów),
- **kulturowych** (np. interpretacji plakatu),
- **językowych** (np. świadomego korzystania z różnych środków językowych).

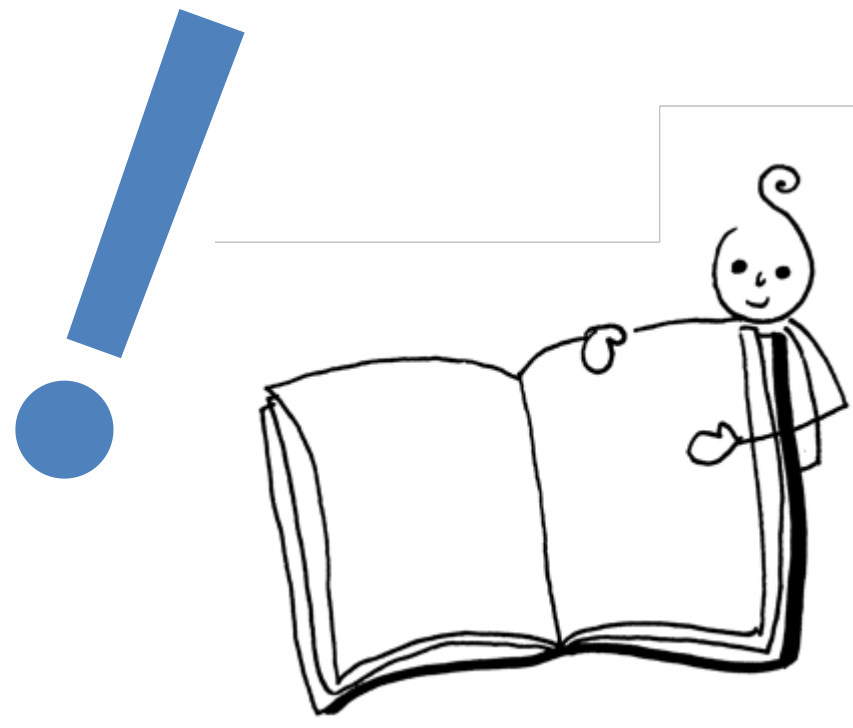

W kwestii lektur obowiązkowych...

W arkuszu egzaminacyjnym mogą znaleźć się zadania

- **sprawdzające znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych,**
- **zadania oparte na utworach literackich niebędących lekturą obowiązkową,**
- **zadania oparte na tekstach poetyckich** – zarówno autorów wskazanych w podstawie programowej, jak i innych.

W drugim i trzecim przypadku zadania te nie będą sprawdzały znajomości treści konkretnego utworu, ale sprawdzą umiejętność analizy i interpretacji tego typu tekstów.

Lista lektur obowiązkowych zamieszczona na początku arkusza egzaminacyjnego.

Klasy IV–VI

(pozycje książkowe poznawane w całości)

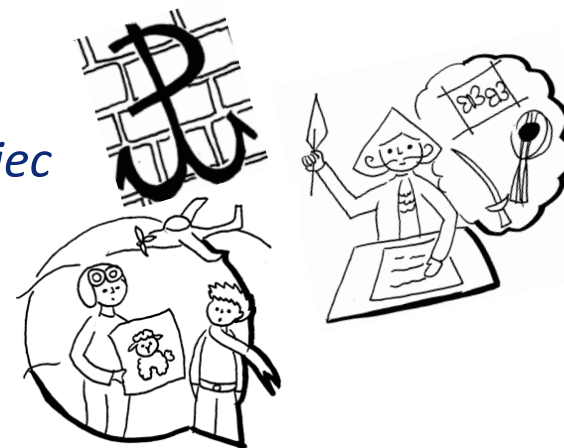
- Jan Brzechwa,
Akademia Pana Kleksa
- Janusz Christa,
Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks)
- Clive Staples Lewis,
Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa
- Ferenc Molnár,
Chłopcy z Placu Broni
- John Ronald Reuel Tolkien,
Hobbit, czyli tam i z powrotem.

Klasy VII i VIII

Lektury obowiązkowe (pozycje książkowe poznawane w całości)

- Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
- Aleksander Fredro, *Zemsta*
- Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
- Adam Mickiewicz, *Dziady* część II
- Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Księżę*
- Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Krótkie utwory literackie poznawane w całości, utwory literackie poznawane we fragmentach i utwory poetyckie

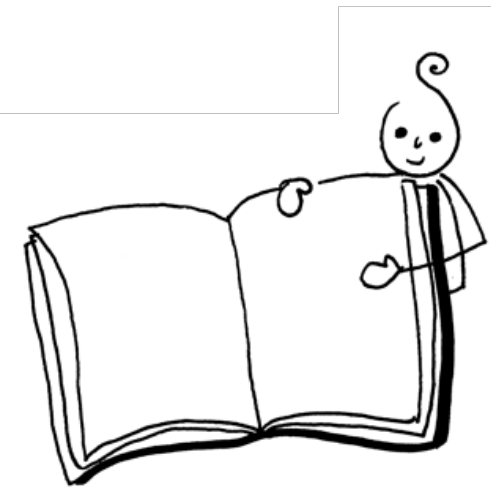
- 1) Jan Kochanowski, wybór fraszek, wybrana pieśń, treny VII i VIII
- 2) Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Świtezianka*, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
- 3) Sławomir Mrożek, *Artysta*
- 4) Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, *Quo vadis* (fragmenty)
- 5) Stefan Żeromski, *Szybyłowe prace* (fragmenty)

Inne utwory literackie, do których uczeń MOŻE się odwołać w wypracowaniu:

Klasy IV–VI

Krótkie utwory literackie poznawane w całości, utwory literackie poznawane we fragmentach i utwory poetyckie:

- 1) René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)
- 2) Ignacy Krasicki, wybrane bajki
- 3) Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wybrane fragmenty, inne niż księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
- 4) Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*
- 5) wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie
- 6) Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o talentach, o miłosiernym Samarytaninie
- 7) wybrane podania i legendy polskie
- 8) wybrane baśnie polskie i europejskie
- 9) Maria Konopnicka, *Rota*.

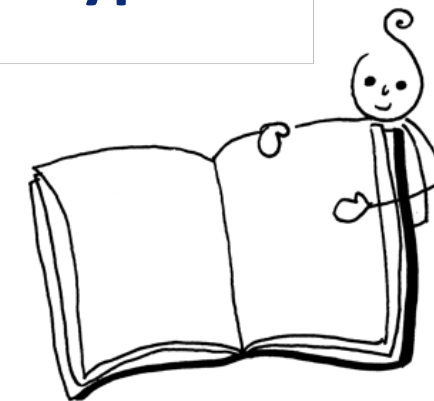

Inne utwory literackie, do których uczeń MOŻE się odwołać w wypracowaniu.

Utwory literackie wykreślone z podstawy programowej 2024 r.:

Klasy IV–VI

- 1) Charles Perrault, *Kopciuszek*
- 2) Adam Mickiewicz, *Powrót taty*, *Pani Twardowska*
- 3) Bolesław Prus, *Katarynka*
- 4) Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*
- 5) Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
- 6) Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*
- 7) legendy polskie: o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie
- 8) mit o Orfeuszu i Eurydyce
- 9) przypowieści: o siewcy, o pannach roztropnych

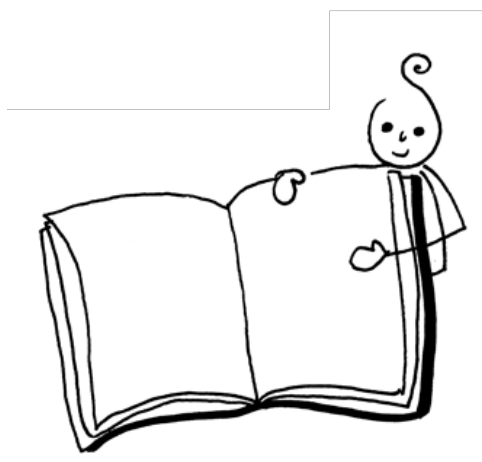

Klasy VII i VIII

- 1) Jan Kochanowski, *treny I i V*
- 2) Ignacy Krasicki, *Żona modna*
- 3) Adam Mickiewicz, *Śmierć Pułkownika*,
wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*,
Pan Tadeusz (księgi: III, V, VI, VII, VIII, IX)
- 4) Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy*
(wybrany reportaż)

O czym jeszcze pamiętać w kontekście lektur obowiązkowych?

Nauczyciel języka polskiego jest zobowiązany do omówienia wszystkich lektur obowiązkowych przed egzaminem ósmoklasisty.

W roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026 zadania w części I arkusza, które będą dotyczyły lektur obowiązkowych dla klas IV–VI, **będą odnosić się wyłącznie do fragmentu lektury zamieszczonego w arkuszu egzaminacyjnym, nie będą sprawdzały znajomości treści lub problematyki całej lektury obowiązkowej.**

W przypadku *Pana Tadeusza* w części I arkusza zadania będą dotyczyć tylko fragmentów z książek wskazanych w podstawie programowej, natomiast w wypracowaniu uczeń może odwołać się do znajomości całego utworu.

- świat przedstawiony; fabuła
- fikcja literacka; realizm i fantastyka;
- gatunki literackie: baśń, legenda, bajka, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowela i powieść;
- odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
- środki poetyckie: epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, apostrofa, pytanie retoryczne, powtórzenie;
- elementy konstrukcyjne utworu – tytuł, podtytuł, motto, puenta, punktu kulminacyjny;
- elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofa i refren;
- dialog a monolog;
- podmiot liryczny, narrator i bohater;
- narracja pierwszoosobowa i trzecioosobowa;
- wątek główny oraz wątki poboczne;
- znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- ocena postaci, wartościowanie;

- tekst informacyjny, publicystyczny, reklamowy;
- fakt a opinia;
- komiks i jego cechy;
- spektakl teatralny i film – składniki (reżyseria, gra aktorska, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka); adaptacja utworu literackiego)
- rodzaje literackie: epika, liryka, dramat;
- gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja;
- elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog;
- neologizm, inwokacja;
- symbol, alegoria;
- komizm;
- ironia;
- literatura piękna a literatura naukowa; popularnonaukowa, publicystyka
- gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł.

Gramatyka języka polskiego:

- części mowy;
- części zdania;
- związki wyrazów w zdaniu;
- podział wypowiedzi ze względu na cel (oznajmujące, pytające i rozkazujące);
- typy wypowiedzi: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań;
- przekształcanie konstrukcji składniowych;
- upodobnienia fonetyczne;
- wyraz podstawowy i wyraz pochodny;
- temat słowotwórczy i formant w wyrazie pochodnym; rodzaje formantu;
- rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne;
- rdzeń;
- wyrazy złożone;
- imiesłowy;
- imiesłowy równoważnik zdania;
- wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- mowa zależna i niezależna;
- wyjątki od reguły polskiego akcentu.

Zróżnicowanie języka:

- cechy języka mówionego i języka pisanego;
- oficjalna i nieoficjalna odmiana polszczyzny;
- style wypowiedzi;
- dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- wyrazy wieloznaczne;
- związki frazeologiczne;
- słownictwo neutralne i wartościujące;
- synonimy, antonimy;
- słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy);
- wyrazy rodzime i zapożyczone;
- nazwy osobowe i miejscowe;
- homonimy;
- treść i zakres znaczeniowy wyrazu;
- pojęcie stylu; styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.

Komunikacja językowa i kultura języka:

- nadawca i odbiorca;
- niewerbalne środki komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- głoska, litera, sylaba, akcent;
- intonacja ze względu na cel wypowiedzi;
- etykieta językowa, grzeczność językowa;
- norma językowa wzorcowa oraz użytkowa; błąd językowy.

Ortografia i interpunkcja:

- wymiana głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmienne;
- poprawne przytaczanie cudzych wypowiedzi;
- zapis samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych;
- zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

**TWORZENIE
WYPOWIEDZI**

**KSZTAŁCENIE
JĘZYKOWE**

Elementy retoryki:

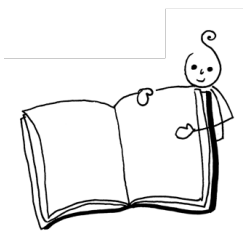
- środki perswazji;
- środki retoryczne;
- teza i hipoteza;
- przykład;
- argument;
- manipulacja językowa;
- zasady etyki wypowiedzi.

Mówienie i pisanie:

- opowiadanie, rozprawka, przemówienie,
- zaproszenie, ogłoszenie,
- przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszczanie i parafrazowanie;
- formułowanie pytań do tekstu
- Notatka.

JAK UTRWALIĆ LEKTURY OBOWIĄZKOWE Z KLAS IV–VI ?

SUGESTIA NR 1: UTRWALANIE MOTYWAMI

Jan Brzechwa,
Akademia Pana Kleksa

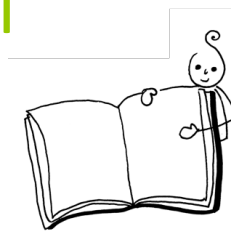
- NAUCZYCIEL (niezwykła postać Ambrożego Kleksa)
- TOŻSAMOŚĆ (historia szpaka Mateusza)
- SZKOŁA (osobliwości Akademii Pana Kleksa)
- DOBRO I ZŁO (rola Alojzego)
- PRZYGODA

+ baśniowość utworu

Ferenc Molnár,
Chłopcy z Placu Broni

- WALKA (rola Placu Broni w życiu bohaterów)
- ODWAGA, HONOR (Erno Nemeczek)
- POŚWIĘCENIE (Erno Nemeczek)
- ZDRADA (Gereba)
- PRZYJAŹŃ (dwa wrogie sobie ugrupowania)
- OJCZYZNA, WAŻNE MIEJSCE (Plac Broni)

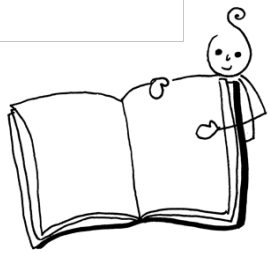

Clive Staples Lewis,
Opowieści z Narnii.
Lew, czarownica i stara szafa

- MAGIA (świat Narnii)
- ZDRADA, PRZEMIANA (Edmund)
- WŁADZA, DOBRO I ZŁO, WALKA (Aslan a Biała Czarownica)
- POŚWIĘCENIE (Aslana)
- MIEJSCE, DOM, OJCZYZNA (Narnia)

+ realizm i fantastyka
+ cechy powieści fantasy

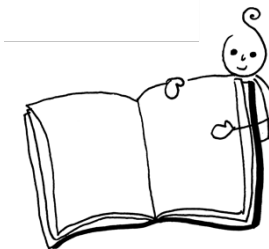
SUGESTIA NR 1: UTRWALANIE MOTYWAMI

Janusz Christa,
Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks)

- WALKA (o Mirmiłowo)
- PRZYJAŹŃ (Kajko i Kokosz)
- NAUKA (Szkoła Latania)
- MARZENIA (pragnienia Mirmiła, by latać)
- CZARY (Jaga, fujarka dla Łamignata)
- MIŁOŚĆ (Jaga i Łamignat, Mirmił i Lubawa)
- DOBRO I ZŁO (mieszkańcy Mirmiłowa a zbójcerze)
- WŁADZA (Mirmił a Hegemon)
- DOM, OJCZYZNA (Mirmiłowo)

+ język komiksu

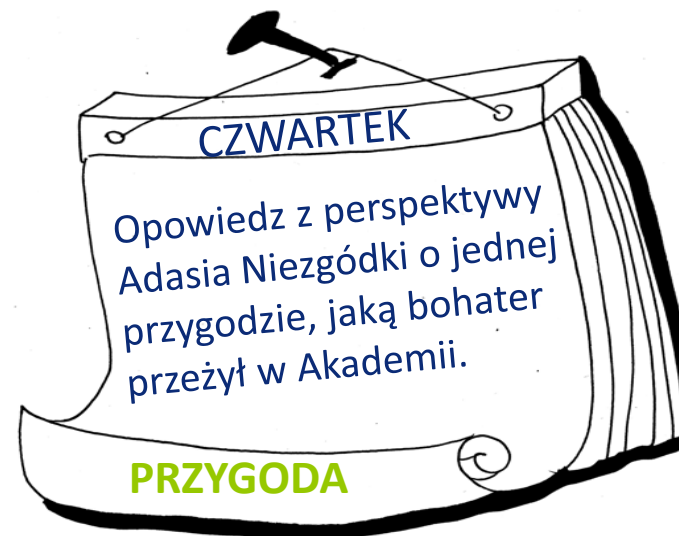
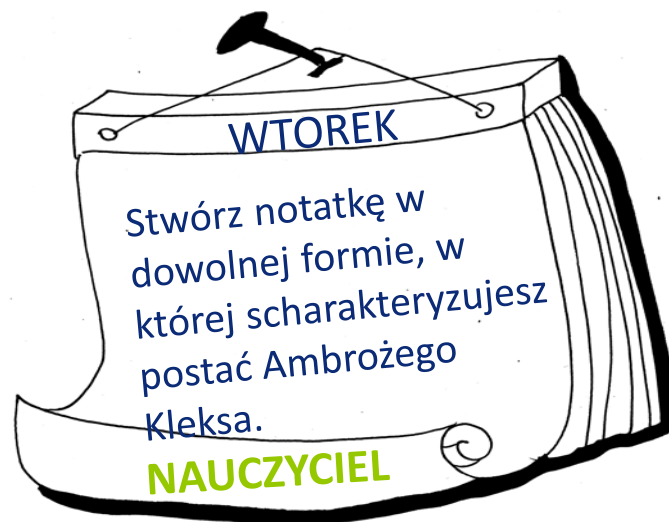
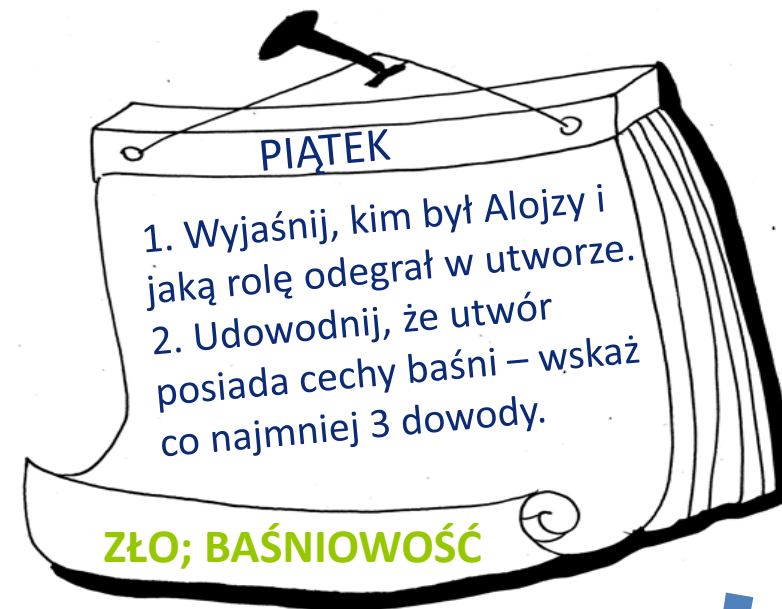
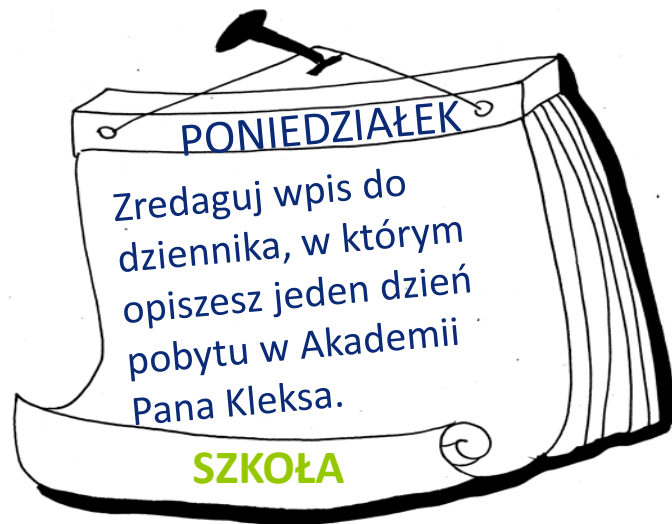
John Ronald Reuel Tolkien,
Hobbit, czyli tam i z powrotem

- PRZEMIANA (Bilba Bagginsa)
- WĘDRÓWKA (wyprawa po skarb)
- PRZYJAŹŃ (relacje między członkami drużyny)
- WŁADZA (Elrond, władca Miasta na Jeziorze)
- ŚMIERĆ (Thorin Dębowa Tarcza)
- SAMOTNOŚĆ / PRAGNIENIE (Gollum)
- MAGIA (Gandalf, niezwykłość Śródziemia)
- DOM (norka Bagginsa)

+ realizm i fantastyka
+ cechy powieści fantasy

SUGESTIA NR 2: LEKTUROWY KALENDARZ AKTYWNOŚCI UCZNIA

Przykład do Akademii Pana Kleksa

W każdym działaniu uczeń powinien wykazać się znajomością lektury, przywołując jak najwięcej elementów świata przedstawionego utworu.

SUGESTIA NR 3: DOSTRZEGANIE ANALOGII MIĘDZY BOHATERAMI

Który bohater lektury obowiązkowej z klas VII–VIII, podobnie jak...

AMBROŻY KLEKS

- jest osobliwy?
- posiada niezwykle umiejętności?
- jest postacią fantastyczną?

EDMUND

- popełnia błąd, ale go naprawia?
- dopuszcza się zdrady?

MIRMIŁ

- dąży do realizacji swoich planów?

BILBO BAGGINS

- przechodzi wewnętrzną przemianę?
- odbywa podróż, która wiele zmienia w jego życiu?

SUGESTIA NR 4: PRACA Z TEKSTEM – ZADANIA EGZAMINACYJNE

Przykładowe arkusze egzaminacyjne

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

John Ronald Reuel Tolkien

HOBBIT, CZYLI TAM I Z POWROTEM

Nic [...] nie podejrzewał Bilbo, gdy owego ranka zobaczył spiczastym, niebieskim kapeluszu, w długim szarym płaszczu z długą siwą brodą sięgającą poniżej pasa, obutego w ogromne buty – Dzień dobry – powiedział Bilbo i powiedział to z całym przekonaniem, że a trawa zieleniła się pięknie. [...]

– Bardzo ładnie – powiedział Gandalf. – [...] Szukam kogoś, kto by zechciał iść ze mną w przygodzie, to znaczy w wyprawie, którą właśnie przygotowuję; bardzo trudno znaleźć.

– Ja myślę, że trudno! W naszych stronach! My tu jesteśmy narodem prostym, nie potrzebujemy przygód. Przygody! To znaczy: nieprzyjemności, zburzenie spokoju. Przez takie rzeczy można się spóźnić na obiad. Nie pojmuję, co się wam w głowie przemyślało – rzekł nasz pan Baggins, zatknął wielki palec lewej ręki za wyciśnięty dym i wypuścił drugi z kolei, jeszcze większy pierścionek dymu. Potem zaczął czytać listy, udając, że nie zwraca wcale uwagi na staruszkę, który nie jest to odpowiednie dla niego towarzystwo, i chciał się go co prędzej wyrzucić z miejsca. Stał oparty na lasce i nie mówiąc, przyglądał się Bilbo, który zmieszał się, a nawet trochę rozgniewał.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cechy, które charakteryzują Bilba Bagginsa w przytoczonym fragmencie powieści, to

- A. ciekawość świata
- B. pewność siebie
- C. upór w dążeniu do celu
- D. otwartość

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do przytoczonego fragmentu powieści. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wykrzyknienia w wypowiedzi Bilba *Gandalf! Gandalf! Wielkie nieba!* wskazują na zaskoczenie i entuzjazm hobbita wywołane rozpoznaniem Gandalfa.

Liczne pytania retoryczne w wypowiedzi Bilba świadczą o tym, że dostrzegł on zagrożenie ze strony czarodzieja.

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie podanego fragmentu powieści wyjaśnij, jaki stosunek do podróży miał Bilbo Baggins. Nie cytuj sformułowań z utworu.

.....

.....

.....

teraz
egzamin
ósmoklasisty

JĘZYK POLSKI

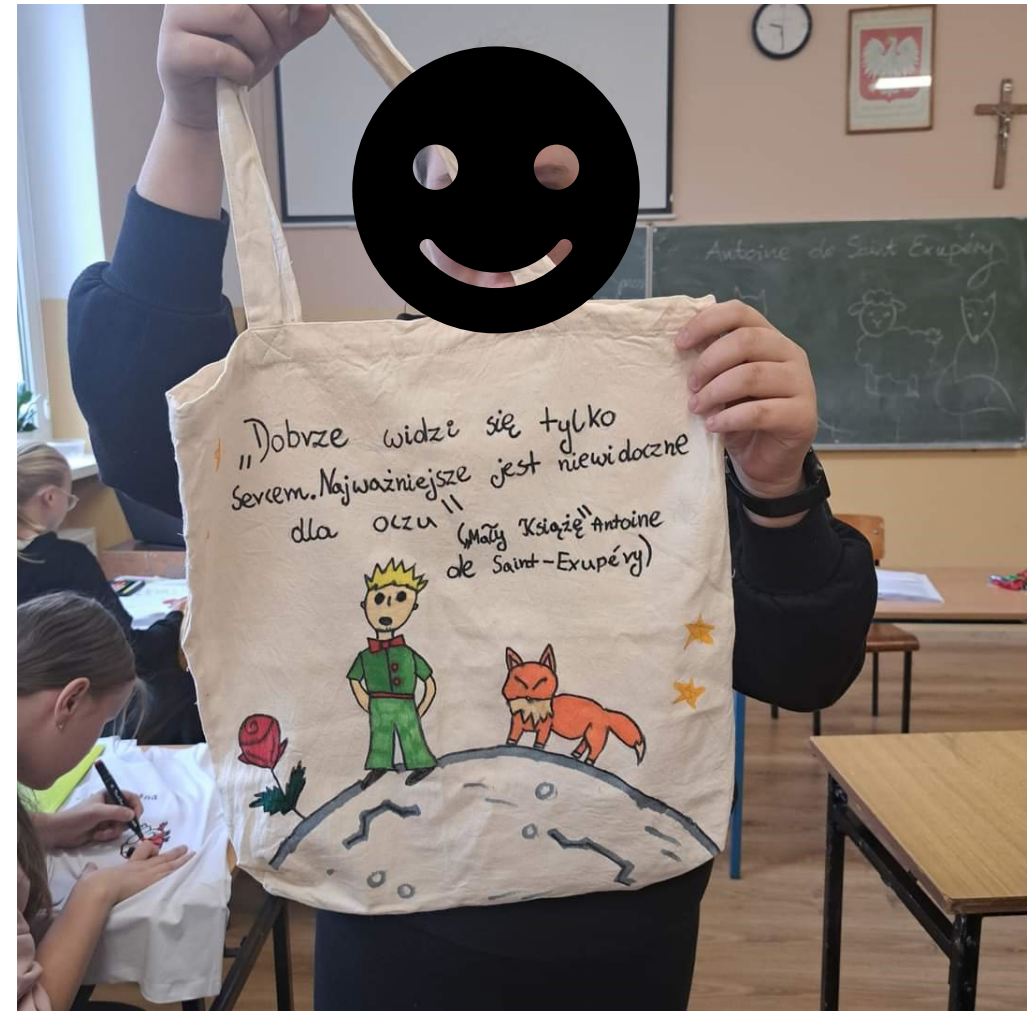
Spis treści

nowa
era

JAK UTRWALIĆ LEKTURY OBOWIĄZKOWE Z KLAS VII–VIII?

SUGESTIA NR 1:

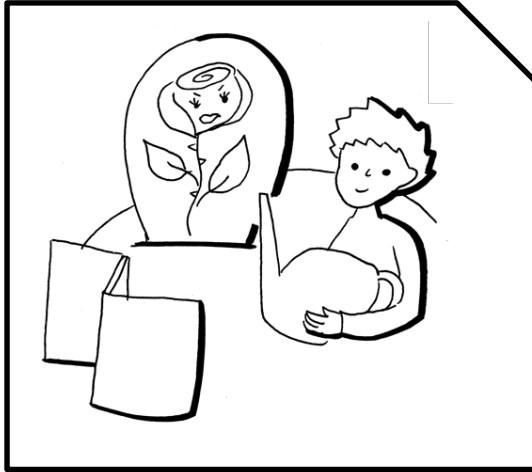
KREATYWNE SPOTKANIA Z LEKTURĄ

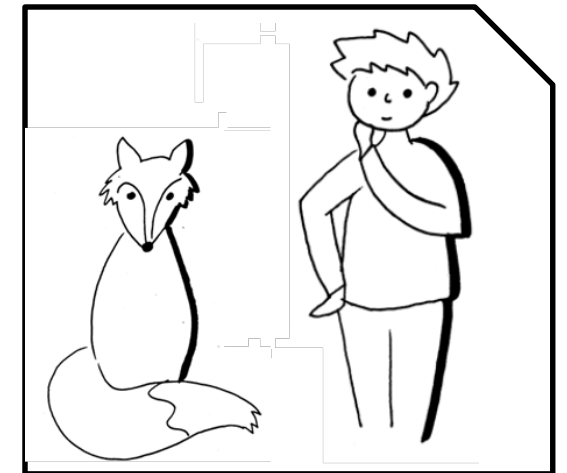
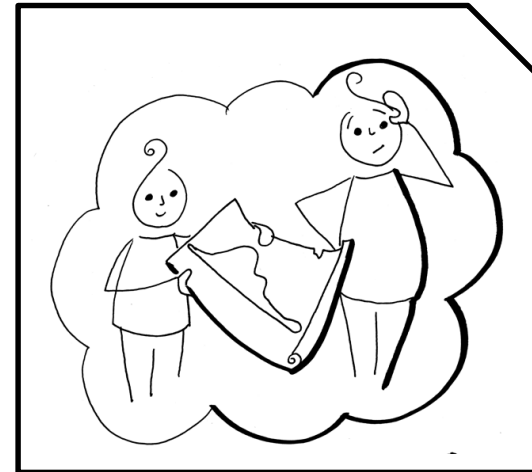
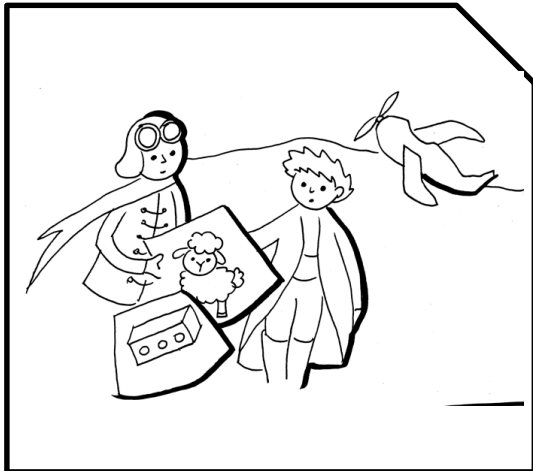
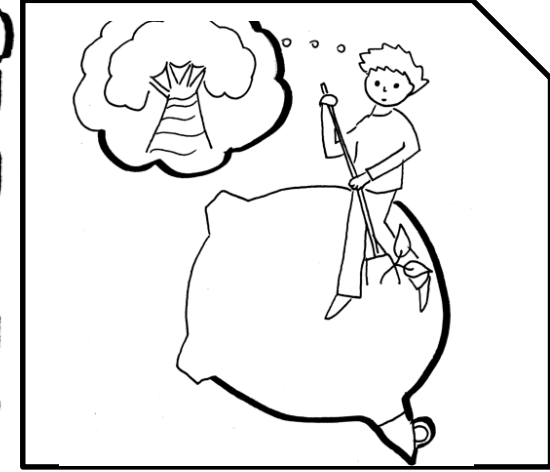
KREATYWNE SPOTKANIA Z LEKTURĄ

SUGESTIA NR 2: PRZYPOMNIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH SYTUACJI Z UTWORU

Zredaguj krótkie notatki prasowe odnoszące się do sytuacji przedstawionych na poszczególnych grafikach. Uwzględnij odpowiedzi na podane pytania:
KTO? CO? GDZIE? KIEDY?
DLACZEGO? Z JAKIM SKUTKIEM?

SUGESTIA NR 2: PRZYPOMNIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH SYTUACJI Z UTWORU

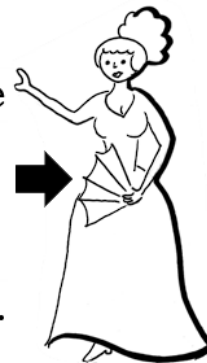
TREŚĆ - AKT I

1. Plany małżeńskie Cześnika Raptusiewicza.

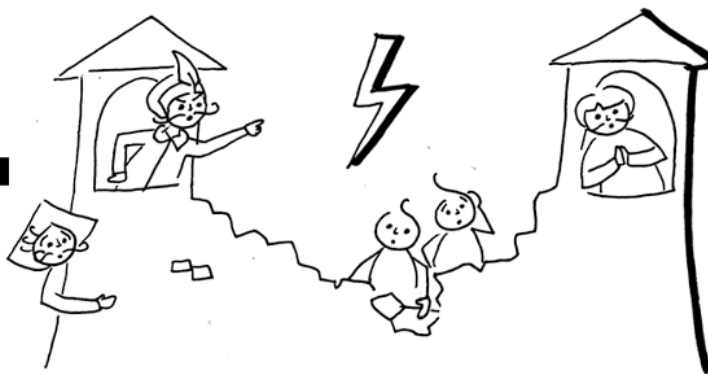
2. Wysłanie Papkina w roli swata do Podstoliny.

3. Zgoda Podstoliny na małżeństwo.

5. Poddanie się Wacława Papkinowi jako sposób wejścia do domu Klary.

4. Bójka murarzy z ludźmi Cześnika.

ROZWIŃ PUNKT...

Rozwińcie podane punkty planu wydarzeń. W tym celu do każdego punktu dopisz krótkie objaśnienie, odwołując się do wydarzeń przedstawionych w utworze.

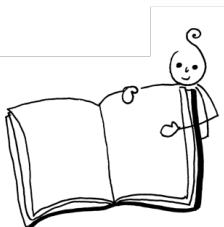
SUGESTIA NR 3: LEKTUROWE KARTKÓWKI

ZEMSTA

Pytania do kartkówki:

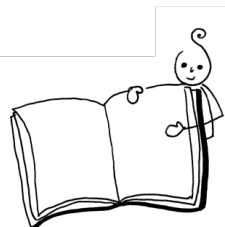
1. Wyjaśnij tytuł utworu – kto, na kim, za co i w jaki sposób chce się zemścić.
2. Motto utworu oparte jest na powiedzeniu „nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło” – wyjaśnij jego znaczenie w kontekście całego utworu.
3. Wymień 2 cechy Cześnika i każdą zilustruj przykładem z tekstu.
4. Wymień 2 cechy Rejenta i każdą zilustruj przykładem z tekstu.
5. Wymień 2 sceny, które wywołują śmiech – opisz je krótko. Napisz, na czym polega ich komizm.
6. Jakie warunki Klara stawia zalecającemu się do niej Papkinowi?
7. Wymień 2 cechy Papkina i każdą zilustruj przykładem z tekstu.
8. Uzasadnij 2 argumentami, że *Zemsta* jest komedią.

SUGESTIA NR 4: UTRWALENIE MOTYWAMI

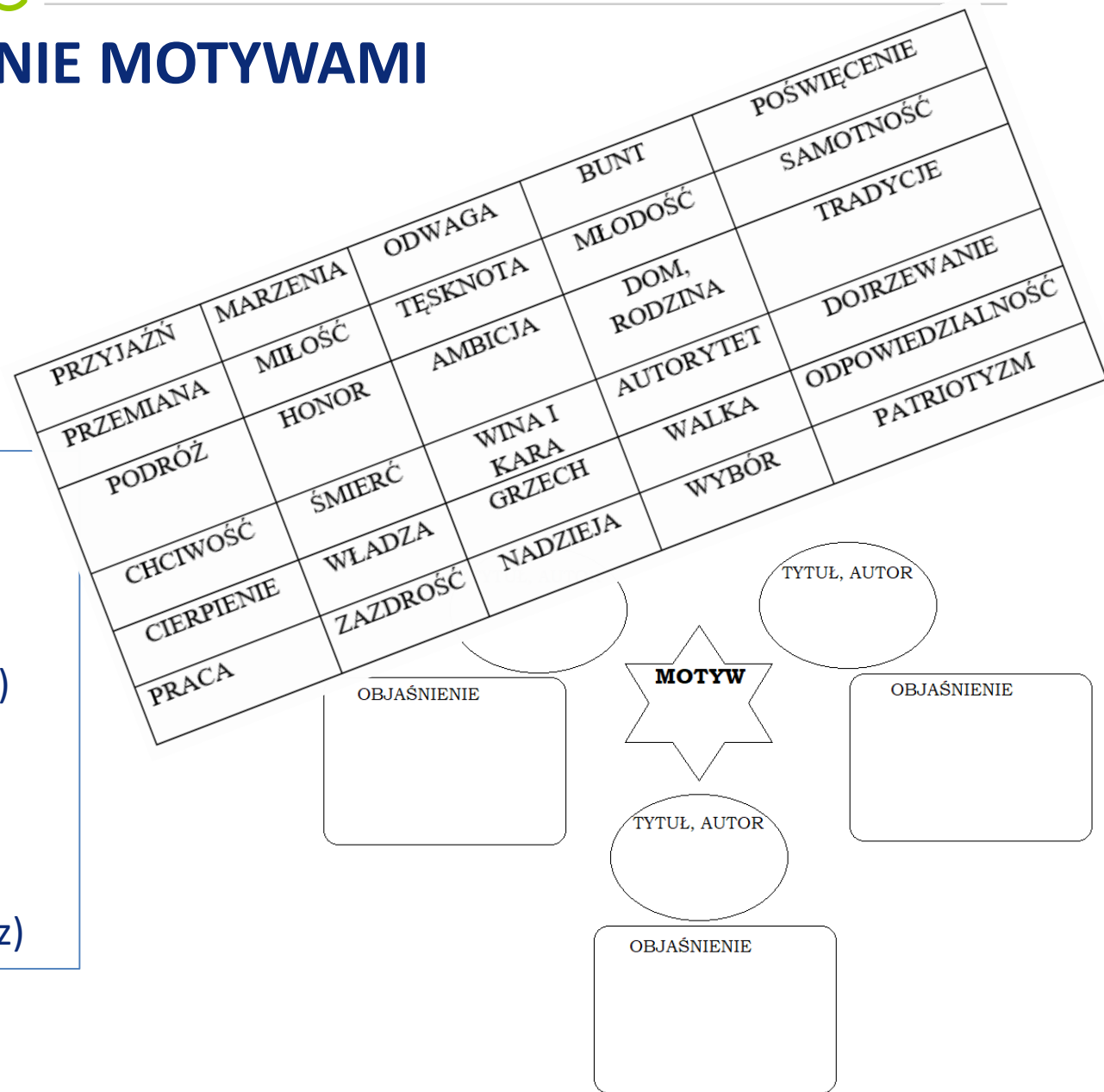
Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*

- MIŁOŚĆ (uczucie między Ligią a Winicjuszem)
- WIARA (chrześcijaństwo)
- WŁADZA (Neron)
- PRZEMIANA (Marek Winicjusz, Chilon Chilonides)
- PRZEBACZENIE (Glaukos)
- KOBIETA (Poppea, Ligia, Akte, Eunice, Pomponia Grecyna itd.)
- ŚMIERĆ (Petroniusz, Neron)

Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*

- SZKOŁA, NAUCZYCIEL (grono pedagogiczne gimnazjum w Klerykowie)
- BUNT (Bernard Zygier)
- PATRIOTYZM
- MIŁOŚĆ (Marcin Borowicz, Biruta)
- MŁODOŚĆ
- PRZEMIANA (Borowicz)

SUGESTIA NR 5: KLASOWA SZTAFETA – ODERWIJ I ROZWIĄŻ....

BOHATEROWIE LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH

UCZEŃ NR 1 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który wykazał się odwagą. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.	UCZEŃ NR 2 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który poświęcił życie dla ojczyzny. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.	UCZEŃ NR 3 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który był nieszczęśliwie zakochany. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.	UCZEŃ NR 4 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który przechodzi wewnętrzną przemianę. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.	UCZEŃ NR 5 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który mógłby być autorytetem dla współcześnie żyjących ludzi. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.	UCZEŃ NR 6 Podaj przykład bohatera lektury obowiązkowej, który popełnia grzech i zostaje za to ukarany. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury potwierdzając Twoje stanowisko.
--	--	--	---	--	---

ZASADY:

1. Pasków z zadaniami powinno być tyle, ilu uczniów w klasie.
2. Każdy uczeń odrywa jeden pasek z poleceniem.
3. Uczeń pracuje nad rozwiązaniem zadania.
4. Wszystkie zadania zostają po kolei omówione na forum.

WYPRACOWANIE NA EGZAMINIE – JAK WPROWADZIĆ PRZEMÓWIENIE?

ETAP 1.

Uczniowie redagują w grupach rozprawkę na określony temat.

ETAP 2.

Uczniowie poznają cechy przemówienia, ze szczególnym wyeksponowaniem środków retorycznych:

- BEZPOŚREDNIE ZWROTY DO ADRESATA
- PYTANIA RETORYCZNE
- WYKRZYKNIEŃ
- POWTÓRZENIA WYRAZOWE LUB SKŁADNIOWE
- WYLICZENIA
- SŁOWNICTWO NACECHOWANE EMOCJONALNIE.

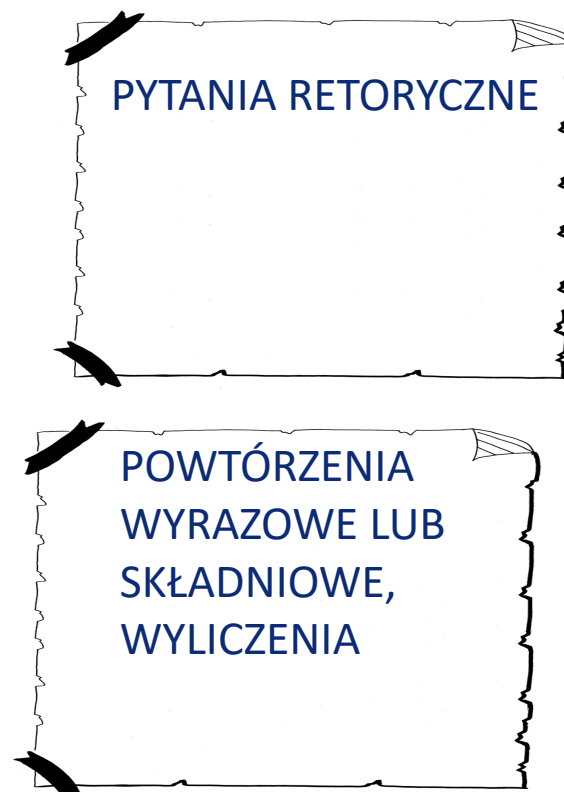
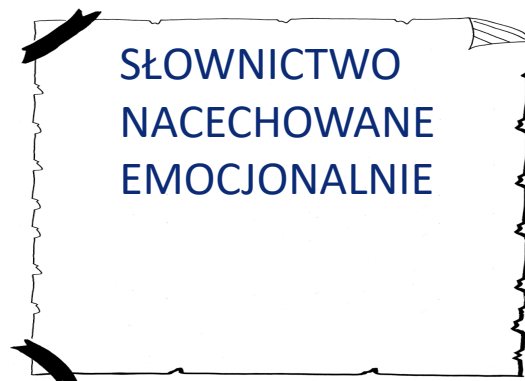
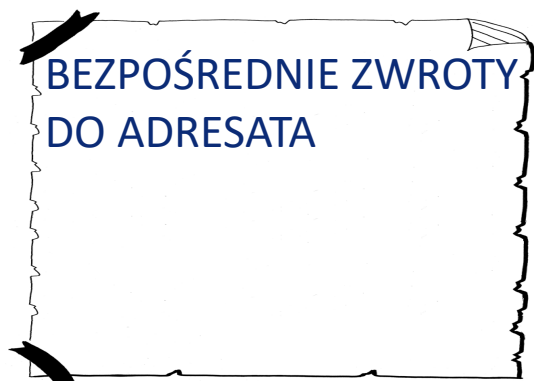
ETAP 3.

Uczniowie szukają wskazanych środków retorycznych we wzorcowym przemówieniu.

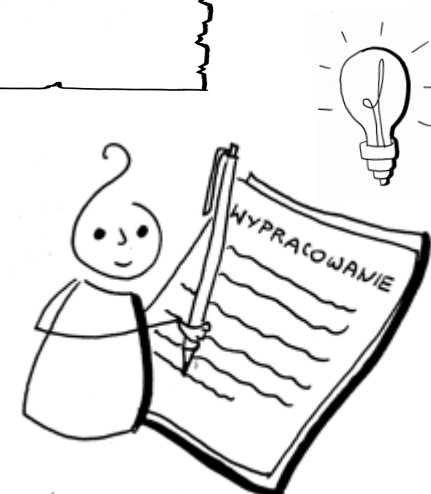
ETAP 4.

Uczniowie tworzą fiszki retoryczne – zapisują zdania, za pomocą których w prosty sposób mogliby zmienić styl napisanej rozprawki na styl przemówienia.

ETAP 5.

Uczniowie przekształcają napisaną wcześniej rozprawkę w przemówienie, wprowadzając do tekstu środki retoryczne.

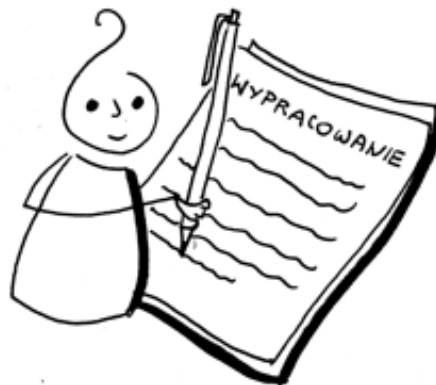

WYPRAĆOWANIE NA EGZAMINIE – ROZPRAWKA A PRZEMÓWIENIE

PRACA W DWÓCH GRUPACH – REDAGOWANIE ROZPRAWKI I PRZEMÓWIENIA NA ZBLIŻONY TEMAT.

PRZEMÓWIENIE

Napisz przemówienie, w którym przekonasz rówieśników, że warto mierzyć się z trudnościami. W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

ROZPRAWKA

Warto odnaleźć w sobie siłę i odwagę, aby mierzyć się z trudnościami. Uzasadnij słuszność twierdzenia, przywołując odpowiednie przykłady literackie. W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA NA EGZAMINIE PŁYNNE PRZECHODZENIE OD ARGUMENTU DO PRZYKŁADU

Człowiek potrzebuje drugiego człowieka, aby czuć się potrzebnym i kochanym. Kontakt z bliskimi daje poczucie szczęścia. Zrozumiał to

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miłość przynosi niekiedy cierpienie i rozczarowanie. Przekonał się o tym

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kara jest konsekwencją winy. Nie można jej uniknąć, ponieważ nie da się uciec przed swoim przeznaczeniem. Potwierdza to utwór

.....

.....

.....

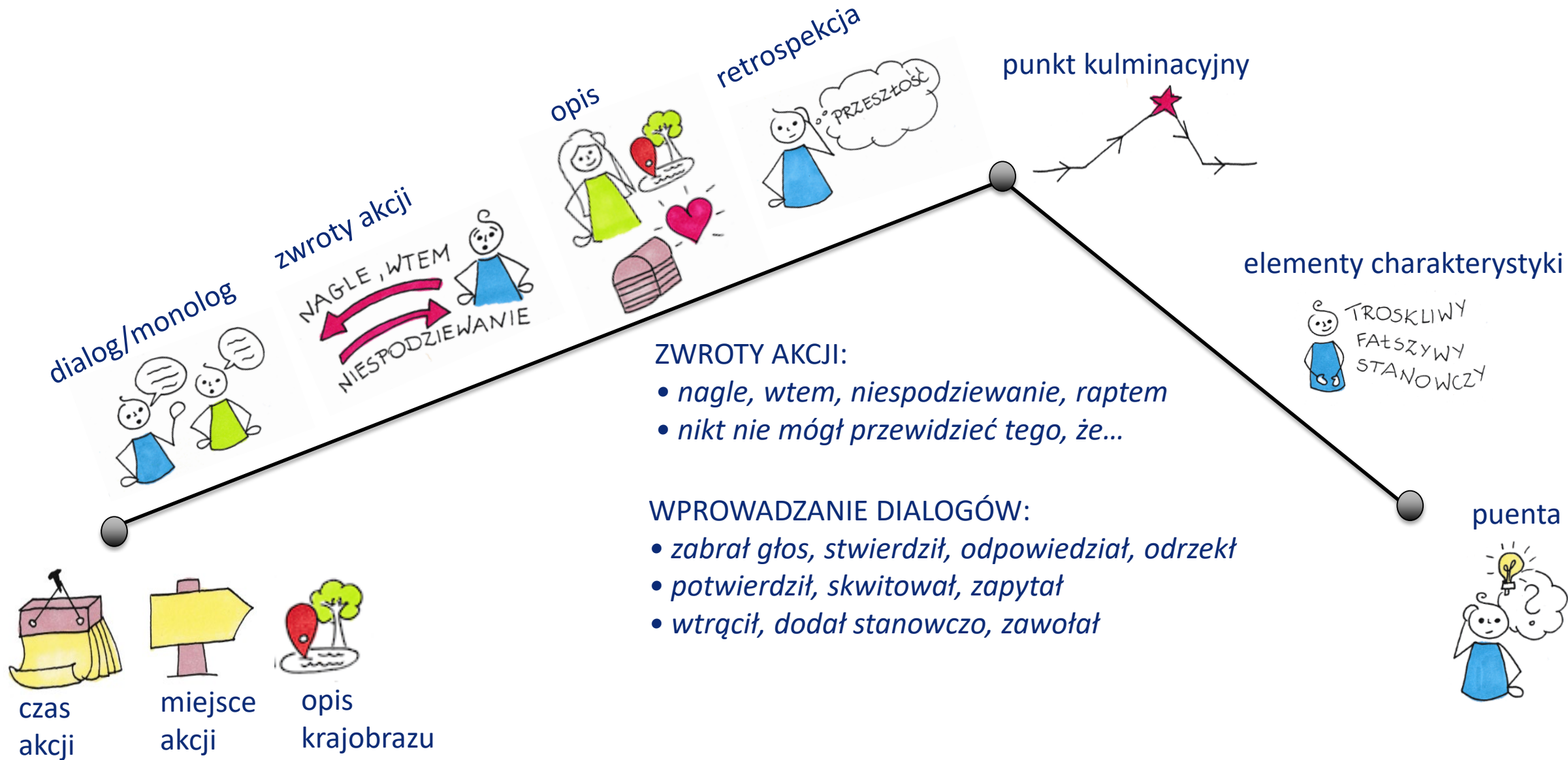
.....

.....

.....

.....

WYPRACOWANIE NA EGZAMINIE – OPOWIADANIE

teraz egzamin ósmoklasisty

Konkretna pomoc od ekspertów
Sprawnie, skutecznie, na czas!

nowa
era
Twoje mocne strony

REPETYTORIA

Zawierają niezbędną teorię, wskazówki i zadania typu egzaminacyjnego. Pomagają krok po kroku wyćwiczyć umiejętności sprawdzane na egzaminie.

ARKUSZE

ZGODNE Z WYTYCZNYMI CKE EGZAMINY OD 2025 R.
Pozwalają oswoić się z formą egzaminu, sprawdzić poziom przygotowania i wypracować skuteczne strategie egzaminacyjne.

Zamów
i rozpocznij
trening

sklep.nowaera.pl

ISBN 978-83-267-5060-1

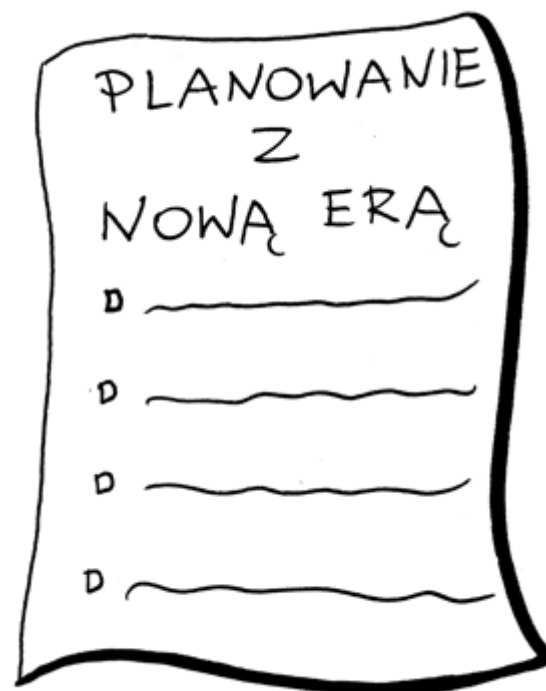

Nowa Era Sp. z o.o.

www.nowaera.pl

nowaera@nowaera.pl

Centrum Kontakt: 58 721 48 00

PLAN PRZYGOTOWAŃ DO EGZAMINU ÓSMOKLASISTY Z REPETYTORIUM, DOSTOSOWANY DO ZMIAN W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

Aneks do repetytorium *Teraz egzamin ósmoklasisty. Język polski* na rok szkolny 2024/2025

Egzamin ósmoklasisty w 2025 r. będzie sprawdzał, w jakim stopniu uczniowie klas ósmych opanowali **wymagania określone w uszczuplonej podstawie programowej** (obowiązującej od września 2024 roku)¹.

Najważniejsze zmiany na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego w roku szkolnym 2024/2025

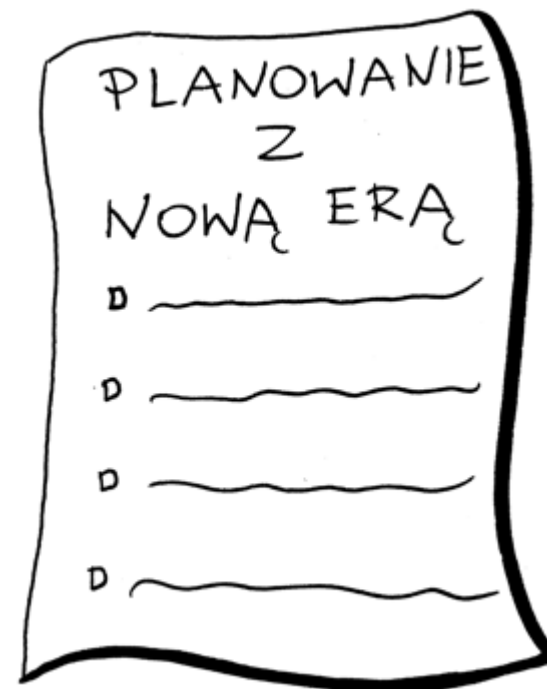
→ Lektury na egzaminie

Ósmoklasiści do egzaminu będą musieli utrwalić znajomość nie tylko lektur z klas VII i VIII, lecz także omawianych w całości lektur poznanych w klasach IV–VI.

Lektury z klas IV–VI obowiązujące na egzaminie:

- Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*
- Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)
- Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, Czarownica i stara szafa*
- Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*
- John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

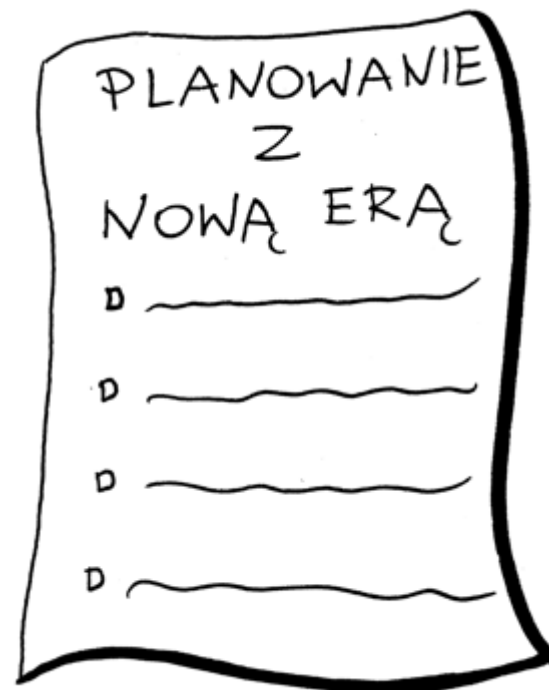
Uwaga: W roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026 zadania odnoszące się do lektur dla klas IV–VI będą dotyczyły wyłącznie fragmentów zamieszczonych w arkuszu. To oznacza, że nie pojawią się zadania, które sprawdzałyby w całości znajomość treści i problematyki tych utworów.

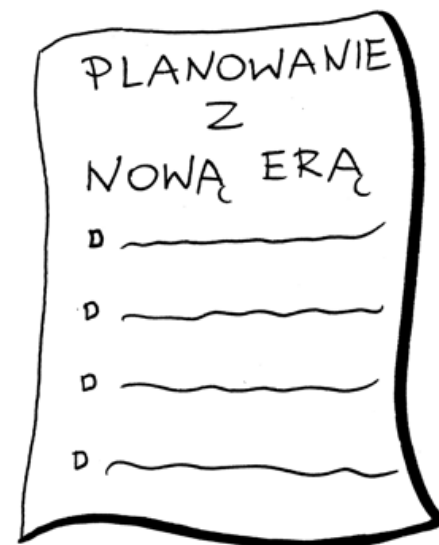
¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996).

Podana tabela zawiera wykaz zagadnień i zadań, które można pominąć w trakcie przygotowań do egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2024/2025 z repetytorium *Teraz egzamin ósmoklasisty. Język polski*.

Zagadnienia w repetytorium	Numer strony w repetytorium	Treści nieobowiązujące na egzaminie w roku szkolnym 2024/2025	Komentarze i rekomendacje
Informacje o egzaminie ósmoklasisty	s. 6	Lista lektur – ze względu na zmiany dotyczące egzaminu zamieszczona w publikacji lista lektur obowiązujących na egzaminie jest nieaktualna.	Szczegółowe informacje dotyczące utworów obowiązujących na egzaminie i możliwości ich wykorzystania w wypracowaniu zamieszczono nad tabelą w opisie najważniejszych zmian.
2. ŚRODKI STYLISTYCZNE – teoria	s. 8–10	s. 9 – porównanie homeryckie, eufemizm s. 10 – anafora	Wskazane pojęcia zostały usunięte z uszczuplonej podstawy programowej, dlatego podczas powtórek można je pominąć.
3. LIRYKA – teoria i lektury	s. 14	sonet	Wskazane pojęcie zostało usunięte z uszczuplonej podstawy programowej, dlatego podczas powtórek można je pominąć.
	s. 18	Jan Kochanowski, treny I i V	- Wskazane utwory zostały usunięte z podstawy programowej, dlatego podczas powtórek można je pominąć. - Uczeń może się do wskazanych trenów odwołać w wypracowaniu.
	s. 19	Juliusz Słowacki <i>W pamiętniku Zofii Bobrówny</i>	- Wskazana lektura została usunięta z uszczuplonej podstawy programowej, dlatego podczas powtórek można ją pominąć. - Uczeń może się odwołać do utworu J. Słowackiego w wypracowaniu.

Propozycja organizacji pracy z Repetytorium <i>Teraz egzamin ósmoklasisty</i> przed egzaminem w roku szkolnym 2024/2025 r.				Komentarze dotyczące zagadnień usuniętych z podstawy programowej 2024 oraz informacje o dodatkowych materiałach dostępnych w portalu dlanauczyciela.pl
Jednostki powtórzeniowe	Zagadnienia do powtórzenia	Teoria	Zadania	
Powtórzenie 1.	Budowa utworu	s. 8	s. 13, zad. 9. i 10.	
	Środki stylistyczne	s. 8–10	s. 11, zad. 1. i 2. s. 12, zad. 3. i 4. s. 13, zad. 7.–10.	• Z podstawy programowej usunięto pojęcia: <i>porównanie homeryckie, eufemizm, anafora</i>, dlatego w trakcie powtórek można je pominąć.
Powtórzenie 2.	Liryka, elementy retoryki (argumentowanie, uzasadnianie)	s. 14–15	s. 25, zad. 1. i 2. s. 26, zad. 3. i 6. s. 27, zad. 7., 8. i 9. (zestaw 2.)	• Z podstawy programowej usunięto pojęcie: s. 14 – <i>sonet</i>, dlatego w trakcie powtórek można je pominąć. • Można pominąć następujące zadania: s. 26, zad. 6.1. (zawiera cytat z <i>Epilogu</i> Pana Tadeusza – ten fragment został usunięty z podstawy programowej).
Powtórzenie 3.	Jan Kochanowski, <i>Fraszki, Pieśni, Treny VII</i> oraz VII	s. 16–18	s. 22, zad. 1. i 2. s. 23, zad. 3., 4., 6. i 7. s. 24, zad. 8. (zestaw 1.)	• Z podstawy programowej zostały usunięte <i>Treny I i V</i>, dlatego można je pominąć podczas powtórek. • Zgodnie z <i>Informatorem</i> CKE uczeń może odwołać się do <i>Trenów I i V</i> w wypracowaniu. Nowa Era, Portal dlanauczyciela.pl graficzne notatki z lektur: • Jan Kochanowski, „Wstęp do fraszek” • Jan Kochanowski, „Wybór fraszek” • Jan Kochanowski, „Na lipe” • Jan Kochanowski, „Na zdrowie” • Jan Kochanowski, „Na dom w Czarnolesie” • Jan Kochanowski, „Na zachowanie”

MATERIAŁY I PROPOZYCJE POWTÓREK Z POPRZEDNICH WEBINARÓW, POŚWIĘCONYCH EGZAMINOM ÓSMOKLASISTY

B. Określ dosłowne i symboliczne znaczenie podanych elementów związanych ze wskazanym tekstem literackim.

<i>Balladyna</i> , Juliusz Słowacki	Znaczenie dosłowne	Znaczenie symboliczne
korona		
nóż		
malina		
piorun		
wierzba		

<i>Latarnik</i> , Henryk Sienkiewicz	Z
latarnia	
morze	
„Pan Tadeusz”	
Skawiński	

ZADANIE NR 3 – FORMY WYRAZÓW
 Utwórz wskazane formy wyrazów. Następnie z każdym wyrazem utwórz zdanie związane z treścią wybranych przez Ciebie lektur obowiązkowych.

PRZYJACIEL (D. Im.) –
 SĄSIAD (N. Ip.) –
 DUCH (B. Ip.) –
 CHRZEŚCIJANIN (D. Im.) –
 SPÓR (Ms. Ip.) –
 SĘDZIA (D. Ip.) –
 KSIĄŻĘ (C. Ip.) –
 LICEUM (B. Ip.) –
 JEZIORO (Ms. Ip.) –

POMYSŁ NR 3 – NADAJ INNY TYTUŁ

Polecenie: Nadaj każdej z poniższych lektur obowiązkowych inny tytuł. Pamiętaj, że powinien on być zgodny z treścią i problematyką danego utworu. Nie używaj imion bohaterów.

- Świtezianka –
- Pan Tadeusz –
- Balladyna –
- Zemsta –
- Kamienie na szaniec –
- Opowieść wigilijna –
- Mały Książę –
- Dziady cz. II –
- Quo vadis –
- Reduta Ordona –

MATERIAŁY I PROPOZYCJE POWTÓREK Z POPRZEDNICH WEBINARÓW, POŚWIĘCONYCH EGZAMINOM ÓSMOKLASISTY

FISZKI NARRACYJNE – ZAPLANUJ SWOJE OPOWIADANIE

CZAS AKCJI Kiedy toczy się akcja? Wskaż elementy przyrody świadczące o porze roku.	MIEJSCE AKCJI Gdzie toczy się akcja? Opisz to miejsce.	OPIS BOHATERA Jak wygląda bohater, którego spotkałeś/spotkałaś? Kim on jest?	DIALOG Ułóż krótką rozmowę między Tobą a bohaterem.
RETROSPEKCJA O jakich wydarzeniach i doświadczeniach ze swojej przeszłości może wspomnieć bohater?	ZWROT AKCJI Co może się nagle wydarzyć? Jak to wpłynie na losy Twoje i spotkanego bohatera?	PUNKT KULMINACYJNY W jaki sposób zakończy się wydarzenie ujęte w zwrocie akcji? Jakie emocje wywoła?	PUENTA Co przygoda zmieniła w życiu Twoim lub bohatera? Do jakich refleksji skłoniła?

MATERIAŁY I PROPOZYCJE POWTÓREK Z POPRZEDNICH WEBINARÓW, POŚWIĘCONYCH EGZAMINOM ÓSMOKLASISTY

Jak rozwijać słownictwo?

POMYSŁ NR 1 – W KONTEKŚCIE BOHATERÓW LITERACKICH... KOGO MOŻNA TAK NAZWAĆ?

Polecenie: Korzystając ze słownika języka polskiego oraz słownika synonimów, podaj definicję słów, zapisz synonimy. Następnie wskaż bohaterów lektur obowiązkowych, których można określić podanym wyrazem i uzasadnij swój wybór, odwołując się do konkretnych sytuacji przedstawionych w utworze. Bohaterowie mogą się powtarzać.

DESPOTA

POZER

ALTRUISTA

MANIPULANT

PIENIACZ

OUTSIDER

MATERIALISTA

INTROWERTYK

EKSTRAWERTYK

BLAGIER

KOKIETKA

FATYGANT

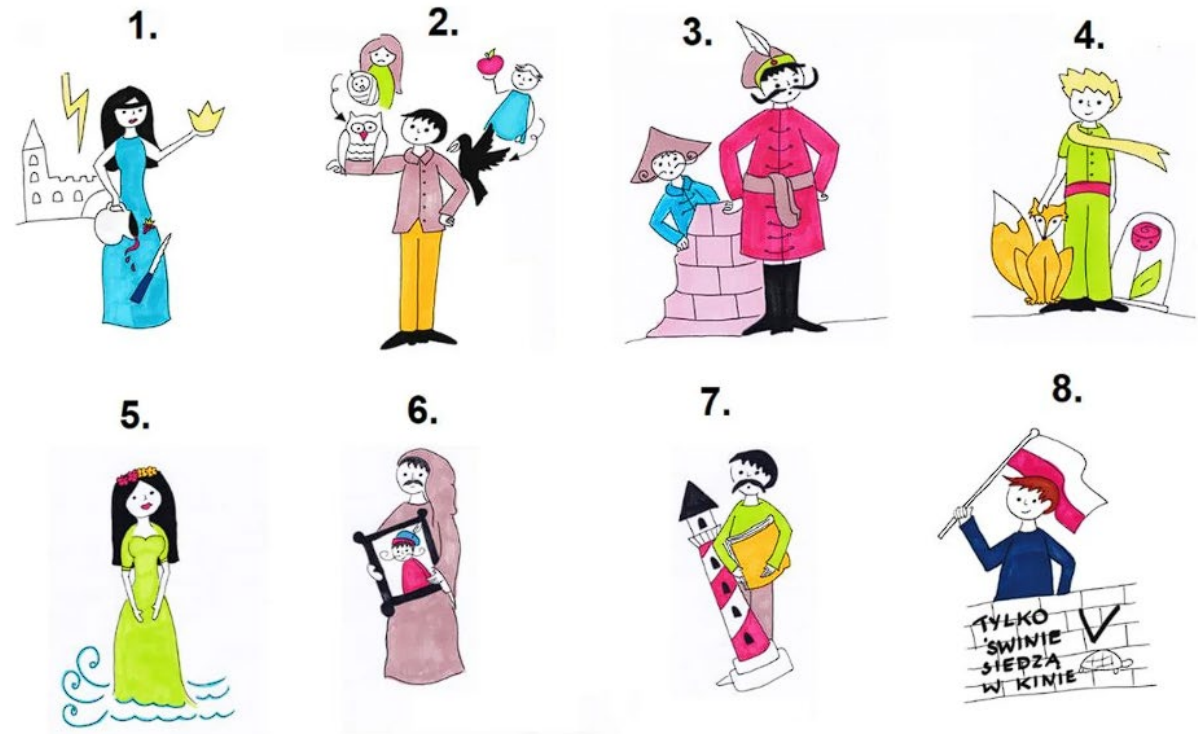
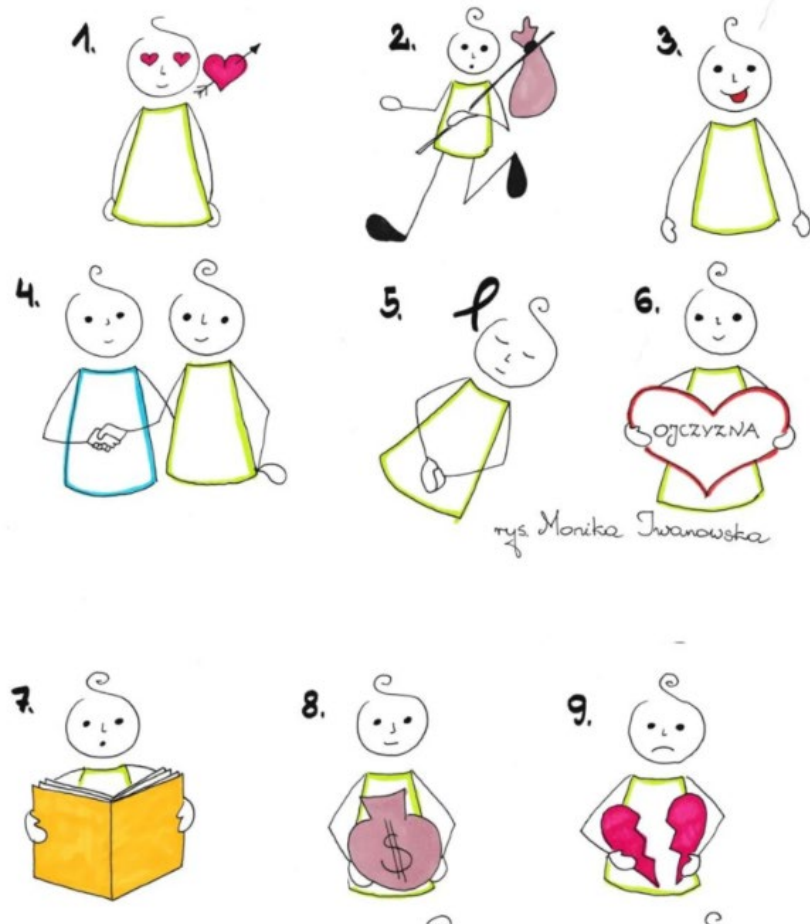
UTRACJUSZ

WOJAŻER

MATERIAŁY RYSUNKOWE DO POWTÓREK

Webinar 2023 – sketchnotki do ćwiczeń na ostatniej prostej

Autor: Monika Iwanowska

-Monika Iwanowska-

ZESTAWY ZADAŃ POWTÓRKOWYCH

ZESTAW 6.

Tekst I

Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie

Fragment Ewangelii według Świętego Łukasza (Łk 10, 30–37)

Jezus [...] rzekł: «Pewien człowiek schodził z Jeruzalem do Jerycha i wpadł w ręce zbójców. Ci nie tylko go ograbili, lecz jeszcze rany mu zadali i zostawiwszy na pół umarłego, odeszli. Przypadkiem przechodził tą drogą pewien kapłan; zobaczył go i minął. Tak samo lewita¹, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, minął. Pewien zaś Samarytanin, wędrując, przyszedł również na to miejsce. Gdy go zobaczył, wzruszył się głęboko: podszedł do niego i opatrzył mu rany, zalewając je oliwą i winem; potem wsadził go na swoje bydło, zawiózł do gospody i pielęgnował go. Następnego zaś dnia wyjął dwa denary², dał gospodarzowi i rzekł: „Miej o nim staranie, a jeśli co więcej wydasz, ja oddam tobie, gdy będę wracał”. Kto z tych trzech okazał się według ciebie bliżnim tego, który wpadł w ręce zbójców?» On odpowiedział: «Ten, który mu okazał miłosierdzie». Jezus mu rzekł: «Idź, i ty czyn podobnie!».

Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie, [w:] Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Poznań 2012.

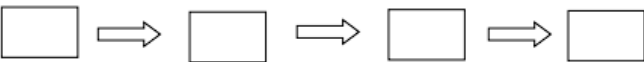
¹ Lewita – przedstawiciel jednej z grup kapłańskich w starożytnym judaizmie.

² Denar – starorzymaska moneta srebrna.

Zadanie 1. (0–1)

Ułóż wymienione niżej zdarzenia zgodnie z porządkiem chronologicznym, w którym występują w przypowieści. Wpisz litery (A–D) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Nieudzielenie pomocy przez kapłana i lewitę.
- B. Pomoc udzielona przez Samarytanina.
- C. Sformułowanie nauki przez Jezusa.
- D. Napaść zbójców na wędrowca.

Zadanie 2. (0–1)

Z podanych cech wskaż tę, która nie odnosi się do przypowieści. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zadanie 4.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Porównania: <i>Jak listek z listkiem w powiewie, / Kręcą się pod cerkwi wierzchołkiem; / Jak gołąbek z gołąbkim na drzewie, / Tak aniołek igra z aniołkiem</i> wskazują na delikatność opisywanych osób.	P	F
Guślarz, używając zdrobnień pod adresem Aniołka, nadaje swojej wypowiedzi ironiczny charakter.	P	F

Zadanie 5.

Na podstawie znajomości całego utworu *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza przypomnij, jaki los – według słów Guślarza – miał spotkać ducha Zosi.

.....
.....
.....

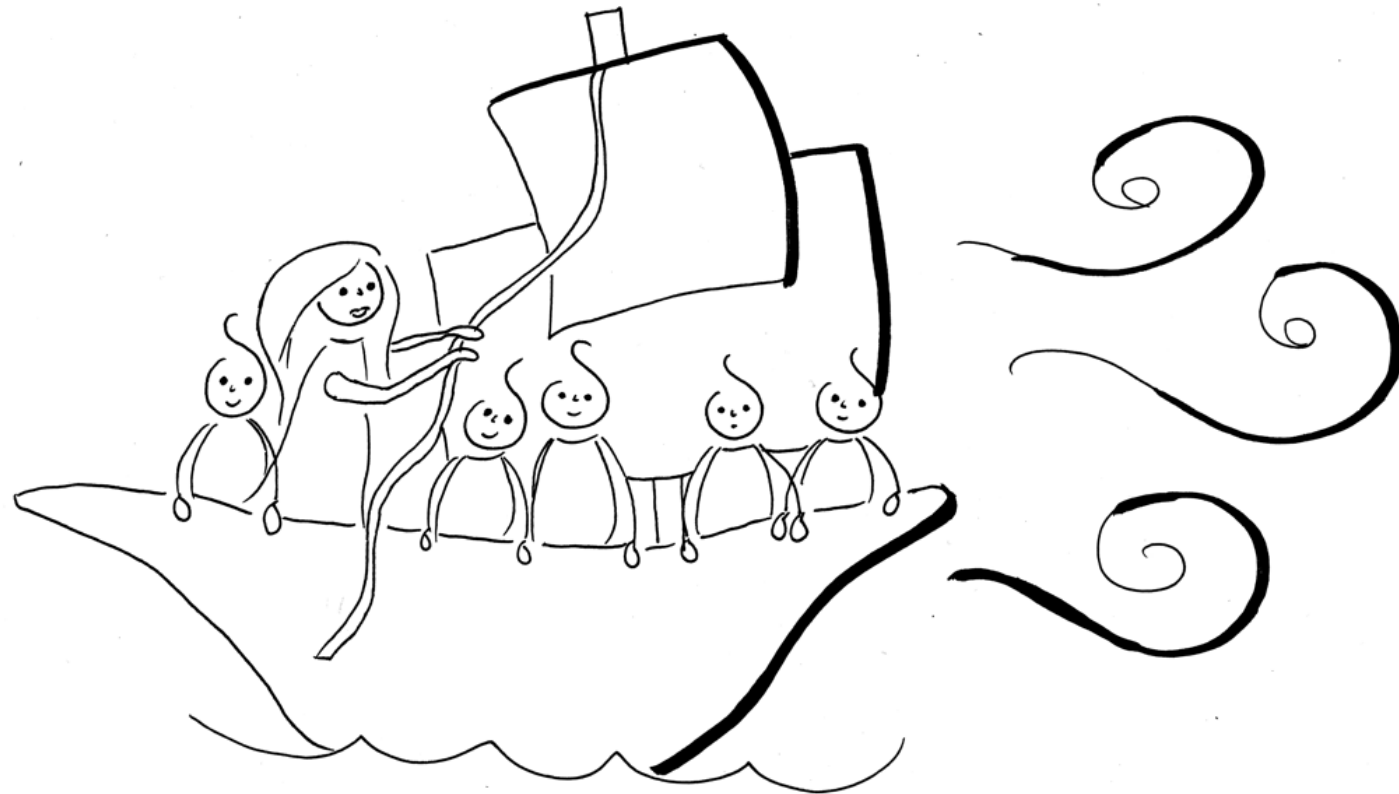
Zadanie 6.

Odwołując się do znajomości całego utworu *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza, ułóż w punktach zasady, według których powinni żyć ludzie, aby po śmierci ich dusze zaznały spokoju. Nadaj kolejnym punktom jednolitą formę nakazów.

1.
2.
3.
4.
5.

*Nie możemy zmienić wiatru,
ale możemy dostosować żagle.*

Dolly Parton

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

W prezentacji wykorzystano informacje zawarte w *Informatorze o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025*, opublikowanym przez CKE na stronie:

<https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/informatory/> [dostęp: 28.10.2024]

Twoje mocne strony